

Dr. Alin SPĂNU¹

GENERALUL PAUL TEODORESCU ÎN JURNALUL LUI VICTOR SLĂVESCU (1937)

Victor Slăvescu face parte din elita financiar-bancară a României interbelice, unde s-a remarcat ca un bun administrator al societăților pe care le-a condus, un bun cadru didactic la Academia de Studii Economice (ASE) și un bun ministru la departamentele unde a fost numit. Născut la Rucăr, județul Muscel (5 iunie 1891), a urmat studii în Franța și Germania, iar doctoratul l-a susținut la Universitatea din Halle cu subiectul „Chestiunea agrară din România”. Revenit în țară participă la Războiul de Întregire (1916-1919), apoi se înscrie în Partidul Național Liberal (PNL), fiind admiratorul lui Constantin (Dinu) I.C. Brătianu. Din 1923 este numit director al Societății Naționale de Credit Industrial (intrată în uz sub denumirea Creditul Industrial), în 1925 începe cariera didactică la ASE, în 1927 este ales pentru prima dată deputat, în 1936 este ales președinte al Uniunii Generale a Industriașilor din România (UGIR), iar în 1937 devine vicepreședinte al Consiliului Superior Bancar și al Consiliului Economic, dar și membru corespondent al Academiei Române (unde va deveni membru titular în 1939). Între timp a fost numit subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe (14 noiembrie 1933-5 ianuarie 1934) și ministru de Finanțe (5 ianuarie 1934-1 februarie 1935), după care va reveni în guvern ca ministru al Înzestrării Armatei (1 februarie 1939-4 iulie 1940).

Jurnalul său care acoperă perioada interbelică (1923-1939) este aproape telegrafic, înregistrează evenimente, fapte, persoane, dar rareori are timp de analize și caracterizări. Menționează nuanțe ale prezentului, face aprecieri/critici pe baza a ce cunoaște la momentul acela, iar după o perioadă mai lungă sau mai scurtă, pe baza altor date, părerile inițiale se modifică, unele în mod radical. Evocarea unor sentimente este rară și aceasta numai față de cei apropiați (familie și câțiva amici). Omul este prins între activități financiare în diverse organisme și conducere, consilii de administrație, activități didactice și politice. Timpul liber pare să nu existe, până și discuțiile amicale au un germene politic sau economic și singurele evadări sunt cele de la Cotești, moșie obținută de la socru, marele liberal Mihai Orleanu, unde se simte bine, dar trebuie să se ocupe și de administrație, și de politica partidului în regiune.

În acest peisaj a apărut și Paul Teodorescu, la început timid, apoi din ce în ce mai des. Prima mențiune despre viitorul ministru al Aerului și Marinei apare la 8 iunie 1930, când Gheorghe Brătianu, istoric și fiul fostului premier Ion

(Ionel) I.C. Brătianu, a fost chemat de principele Carol prin colonelul Teodorescu². Data de 8 iunie va deveni serbarea Restaurației, iar principele se va încorona ca Regele Carol al II-lea.

Mitiță Constantinescu

Abia peste trei ani, la 11 noiembrie 1933, are loc o întrevvedere, din care rezultă că relațiile au devenit cordiale între cei doi. Invitat în casa familiei Slăvescu, între 19,30 și 20,30, colonelul Teodorescu discută cu șeful familiei *situația politică prezentă și viitoare*³. O situație politică în care se pregătea venirea la putere a PNL și în care Victor Slăvescu va ocupa pentru prima dată un scaun ministerial. Aici se opresc însemnările despre Paul Teodorescu, viitor subsecretar de stat la Ministerul Apărării și ministru al Aerului și Marinei, care nu vor fi reluate decât la începutul anului 1937, unul extrem de efervescent pentru ambele personaje.

La 25 noiembrie 1936 o scurtă însemnare menționează că unul din membri de frunte ai PNL, Petre Bejan⁴, era *furiu*⁵ pe premierul Gheorghe Tătărescu din cauza numirii lui Nicolae Caranfil⁶ în funcția de ministru al Aerului și Marinei. Caranfil fusese subsecretar de stat al Aerului în Ministerul Apărării din 27 aprilie 1935, în urma demisiei lui Radu Irimescu⁷. Câteva zile mai târziu, la 9 mai 1935, Petre Bejan a fost numit subsecretar de stat la Ministerul Apărării cu atribuții în domeniul armamentului. La 13 noiembrie 1936 a fost înființat Ministerul Aerului și Marinei, iar prima numire în funcție a fost cea a lui Caranfil, în detrimentul lui Bejan. Totuși, mandatul lui Caranfil a fost scurt, din moment ce la 1 ianuarie 1937 acesta și-a dat demisia. A doua zi după eveniment Victor Slăvescu, deși nu știa în amănunt situația, a notat că acesta *a fost silit să demisioneze, fiind acuzat de procedee incorecte în legătură cu o comandă de avioane. O adevărată prăbușire. După ce acum patru luni fusese împins de Rege la minister, acum cade lamentabil. Regele – cu toate intențiile lui bune – n-are mână bună în alegerea oamenilor*⁸. La 7 ianuarie 1937 premierul l-a numit în locul lui Caranfil pe Radu Irimescu, care revenea în guvern fiind considerat un specialist în domeniul aviației. Cu o zi înainte familia Slăvescu organizase un dejun cu mulți invitați, ocazie cu care apar *informații contradictorii*⁹ asupra demisiei lui Caranfil. Aceste evenimente arată că Ministerul Aerului și Marinei a avut, încă de la înființare, de luptat cu două mari probleme: numirea unui titular al departamentului, onest și profesionist în aceeași măsură, respectiv achiziția de echipamente pentru cele două arme, extrem de scumpe de altfel, unde se primeau tot felul de propuneri și se înghesuiau intermediarii cu oferte mai mult sau mai puțin dubioase.

În 1937 colonelul Paul Teodorescu este comandantul Școlii Superioare de Război și are deja proiectul unui nou sediu pentru instituție, unul magnific și impozant. Aprobările au fost luate, acum rămâne să facă rost de bani. Apropierea de Victor Slăvescu și cultivarea sa nu erau dezinteresate, ci calculate. Slăvescu poate oferi credite, subvenții, sponsorizări și, mai important, are relații în mediul financiar-bancar, mai ales la Banca Națională a României (BNR), pentru a susține acest proiect. La 3 ianuarie 1937 Paul Teodorescu îl vizitează pe finanțist și îi spune că Chouche Ghica se laudă

în high life-ul bucureștean că este prietenă cu Slăvescu și știe cauzele demisiei sale din guvern, în 1935: *Regele mi-a cerut 200 milioane și eu am refuzat să-i dau*¹⁰. Memoria-listul ține să noteze că nu o cunoaște deloc pe Chouche Ghica, deci nu putea să-i facă o astfel de confidență. A doua zi liderul Creditului Industrial are o întrevvedere cu Mitiță Constantinescu¹¹, guvernatorul BNR, ocazie cu care discută și despre construirea Palatului Școlii Superioare de Război *potrivit planului întocmit de colonelul Paul Teodorescu*¹². Deci, la data respectivă, lucrurile erau avansate în privința proiectului, banii fiind problema stringentă. Pentru o mai bună relaționare,

colonelul Teodorescu i-a propus lui Slăvescu, cadru didactic la ASE, să predea un curs la Școala Superioară de Război. Acesta a propus subiectul „Potențialul de război economic și financiar al României”, încadrat în 8 prelegeri. Pentru memorialist, încântat de propunere, subiectul a reclamat *multă muncă și documentări*¹³, iar rezultatul a fost pe măsură.

Domnul și doamna Slăvescu sunt invitați la ceai de colonelul Teodorescu (7 ianuarie 1937), ocazie cu care se întâlnește cu locotenent-colonel Radu Miclescu¹⁴, atașat militar adjunct la Paris și alți diplomați cu care socializează și discută probleme la ordinea zilei. O săptămână mai târziu Slăvescu are o întâlnire cu Radu Irimescu, ministrul Aerului și Marinei, care afirmă că după ce a studiat dosarul predecesorului său, Caranfil, a ajuns la concluzia că acesta este nevinovat de acuzațiile care i se aduc. Irimescu l-a informat și pe rege, care ar fi răspuns: *Se poate să fie formal nevinovat*¹⁵. Finanțistul notează scurt *îl cred o simplă victimă*¹⁶, ceea ce atestă o schimbare radicală de opinie față de Caranfil. Cazul acestuia a ajuns și în Parlament generând o dispută între majoritate și opoziția grupată în jurul Partidului Național Țărănist (PNL). Virgil Madgearu a remarcat „bizara situație” în care un ministru este scos din guvern fără a i se reproșa ceva, iar Grigore Iunian a exprimat concluzii politice în caz. Premierul Tătărescu *aduce elogi*¹⁷ fostului ministru și acuză opoziția de ingerințe și dorință de destabilizare a guvernului. Slăvescu este un liberal pur-sânge, dar asta nu-l împiedică să noteze că ministrul Apărării, generalul Paul Angelescu¹⁸, caracterizat drept *ultima expresie a ramolismului*¹⁹ a lovit în Caranfil, un om de valoare, cu ajutorul unei femei. La rândul său, Armand Călinescu, un politician foarte bine informat, a aflat că un oarecare Dormann, fost colonel în armata țaristă și în cea a generalului Vranghel, refugiat în România și devenit directorul societății Româno-Africană, a propus Ministerului Aerului și Marinei cumpărarea de echipamente militare pentru Mexic, însă în realitate acestea trebuiau să ajungă la armata Spaniei republicane. Marele Stat Major, în urma

Nicolae Caranfil

cercetărilor, s-a opus la un asemenea contract, iar premierul Tătărescu i-a interzis lui Caranfil să vândă echipamentele. Pentru reușita acțiunii Dormann a făcut intervenții la generalul Angelescu prin doamna S., prietena intimă a acestuia, însă aceasta l-a prevenit că poate fi compromis prin încheierea contractului și că trebuie să găsească un țap ispășitor. În final au apărut manifeste împotriva ministrului Aerului și Marinei, iar „trădarea” lui Caranfil a devenit notorie, *deși el nu încheiase contractul*²⁰. După plecarea din guvern Caranfil s-a reîntors la Societatea de Gaz și Electricitate, unde fusese director din 1930 și și-a reluat activitatea. În luna martie 1937 l-a contactat pe Victor Slăvescu pentru acordarea unui credit de 120 de milioane de lei societății în vederea extinderea rețelelor de utilități.

Cursul la Școala Superioară de Război începe la 28 ianuarie 1937, iar prima impresie e una deosebită. Paul Teodorescu îl întâmpină pe profesor la Clubul Militar, îl prezintă elevilor, iar acesta are ocazia să se întâlnească cu colonelul Boițeanu, fostul său comandant de baterie din Războiul de Întregire. Prima prelegere *a produs o bună impresie*²¹, îi afirmă comandantul școlii la plecare.

În ultima zi a lunii ianuarie 1937 memorialistul stă acasă și lucrează la cursul pentru militari, iar spre seară are ca invitați pe Mihai Lăzeanu, un colaborator apropiat și Paul Teodorescu. La 5 februarie 1937 urmează o altă prelegere la Școala Superioară de Război, unde constată *același bun succes*²² și îl felicită pe Paul Teodorescu pentru avansarea la gradul de general de brigadă. Două zile mai târziu (7 februarie 1937) Slăvescu a primit o pulpă de mistreț de la generalul Radu Rosetti²³, directorul Bibliotecii Academiei Române și se simte obligat să-l invite la ceai. La discuție participă și generalul Teodorescu, apreciat drept *un om de frumoasă cultură și de un admirabil caracter. Îmi este foarte drag și am pentru dânsul o deosebită stimă*²⁴.

O altă prelegere la Școala Superioară de Război (11 februarie 1937) are între auditori pe generalul Ioan Sichițiu²⁵, șeful Marelui Stat Major. În ziua următoare Paul Teodorescu și colonelul Stoenescu l-au vizitat pe finanțist la birou și au discutat despre *creditul necesar*²⁶ construirii noului local al Școlii Superioare de Război. Peste două zile comandantul școlii este invitat la masă la familia Slăvescu, cu care discută despre curs, dar și despre întinderea mișcării legionare. *Este impresionat de întinderea mișcării legionare și nu admite cu nici un preț violența ca armă de luptă în viața politică. Știe și el că în mișcare sunt mulți ofițeri*²⁷ – notează gazda. Discuțiile par a fi fost fructuoase și pline de substanță din moment ce a doua zi, 15 februarie 1937, cei doi merg împreună la BNR, unde împreună cu guvernatorul Mitiță Constantinescu *aranjăm modalitatea deschiderii unui credit de 60 de milioane de lei*²⁸ pentru începerea lucrărilor la Palatul Școlii Superioare de Război.

În următoarele trei luni numele lui Paul Teodorescu nu mai apare în jurnalul lui Victor Slăvescu. Totuși, relațiile dintre cei doi se apropie și devin din ce în ce mai calde. Așa se explică cum la 6-7 mai 1937 generalul este invitat la moșia lui Slăvescu de la Cotești unde se arată *încântat de așezarea noastră*²⁹. În activitățile de destindere oaspetele se amuză *mult*³⁰ de tragerea la semn practicată de gazdele sale.

La 26 mai 1937 directorul Creditului Industrial este invitat la Capșa de amicul său, ocazie cu care se întâlnește cu Mircea Căncicov³¹, ministru de Finanțe, Mitiță Constantinescu, guvernatorul BNR, Al. G. Donescu, primarul Capitalei, generalul Alexandru Glatz³², subsecretar de stat la Ministerul Apărării, Anastasescu, primarul sectorului Albastru și colonelul Stoienescu. Masa îmbelșugată a fost o recompensă pentru sprijinul oferit de invitați la construcția Școlii Superioare de Război. Slăvescu nu ratează ocazia să se evidențieze: *Obțin pentru ofițerii care pleacă în călătorii de studii în Franța ajutor bănesc de la Mitiță Constantinescu și Mircea Căncicov. Paul Teodorescu îmi mulțumește călduros!*³³.

Aniversarea Restaurației (8 iunie 1937) îi oferă memorialistului o revedere cu amicul său militar. Teodorescu a fost atașat pe lângă președintele Poloniei, Ignacy Moscicki, iar pe uniformă sa strălucea cordonul „Polonia Restituta” primit chiar de la înaltul oaspete. Zece zile mai târziu familia Slăvescu este invitată la cină de Ion Bastaki, director general al IAR, ocazie de a se revedea cu generalul Teodorescu și familia Caranfil, fostul ministru al Aerului și Marinei. La finalul lunii iunie 1937 finanțistul și militarul se întrețin *asupra mersului*³⁴ la construcția Școlii Superioare de Război. Merg amândoi pe șantier, vizitează și admiră stadiul lucrărilor *pentru care i-am dat un concurs atât de mare*³⁵, opinează Slăvescu. Același subiect va fi reluat de cei doi la 9 august 1937, în timp ce iau masa în grădina restaurantului Bragadiru.

Un alt weekend petrecut de cei doi la Cotești (21-22 august 1937) a avut parte de ceva peripeții. Slăvescu a plecat primul spre Focșani cu trenul, dar a ajuns mai târziu decât generalul, plecat mai târziu din Capitală, din cauza defecțiunii locomotivei la Zoia. Întârziere are și trenul de întoarcere spre București, a doua zi, astfel încât călătoria este considerată *dezagrabilă*³⁶.

La 4 septembrie 1937 generalul Teodorescu este numit subsecretar de stat la Ministerul Apărării, cu scopul de a impune o reformă de substanță în rândurile armatei. Peste două săptămâni îi devoalează amicului finanțist cum a decurs numirea sa: *I s-a oferit portofoliul Războiului, dar a refuzat. Mi-a spus că s-a îngrozit de prevaricațiunile ce a găsit la armată și că vrea să facă rânduială*³⁷. Această rânduială s-a transpus prin elaborarea și introducerea unor norme care să permită mai rapid deblocarea (trecerea în rezervă/retragere) cadrelor militare. După intrarea în vigoare a noilor norme au apărut și reacțiile adverse, pe care Slăvescu le înregistrează în propria sa familie. La 23 octombrie 1937 acesta notează că vărul său, colonelul Ionel Petroianu³⁸, vine de la Craiova *atras de bomba legii lui Paul Teodorescu*³⁹. Două zile mai târziu vine și Romulus Petroianu⁴⁰ (frate cu Ionel) *supărat că nu i se dă comanda unui regiment de cavalerie*⁴¹.

Finanțistul este cel care merge la ministrul Paul Teodorescu, în biroul său de la Ministerul Apărării, pentru a discuta diferite chestiuni, la 28 octombrie 1937. Câteva zile mai târziu, la 3 noiembrie 1937, Slăvescu îl vizitează din nou pe general, de data aceasta pentru a-i înmâna *cecul de 5 milioane, donația Creditului Industrial pentru fortificațiile de vest. Îmi spune că este îngrozit de cererile personale ale ofițerilor*

*superiori ai armatei. Ce s-ar putea face în această țară, îmi spunea el amărât, dacă toți banii țării ar merge la destinațiile lor*⁴². Cei doi reiau discuțiile și la 22 noiembrie 1937, chiar până la 12,30 noaptea, despre problemele armatei. Gazda îl găsește *plin de zel. Îmi spune ce enorme abuzuri se întâmplă în administrația armatei*⁴³.

Relațiile strânse permit recomandări de oameni capabili pentru a fi de folos în alte domenii. Generalul Ștefan Orescovici⁴⁴, fost comandant al Corpului 6 Armată teritorial de la Sibiu, trecut în rezervă, este trimis de Paul Teodorescu la finanțist *să-i dăm, eventual, o întrebuintare industrială. Mi-a făcut o impresie excelentă. Avea lacrimi în ochi și multă demnitate în atitudine*⁴⁵. Ajutorul a venit sub forma numirii ca membru în Comitetul de direcție al Administrației Publice Autonome a Arsenalului Armatei, unde Orescovici va rămâne până în 1940.

Cu o zi înaintea Crăciunului (23 decembrie 1937) subsecretarul de stat vine la cină la familia Slăvescu, ocazie cu care pare *îngândurat și de proastă dispoziție. Socoate guvernul slab. Nu trebuia să se ajungă în această situație. Îi spun nemulțumirea mea de felul cum s-au comportat ofițerii. Îi arăt că ofițerii sunt nemulțumiți de legea înaintărilor. Aceasta îl indispuie. Pledează cu căldură pentru legea lui. Îi spun că a fost prea brutal și că n-a ținut seama de psihologia ofițerilor, conducându-se numai de principii abstracte*⁴⁶. În a doua zi de Crăciun (26 decembrie 1937) Asra Bercovici⁴⁷, directorul ziarului „L'Independence Roumaine”, îl informează pe Slăvescu despre dizgrația regală a lui Paul Teodorescu, motiv pentru care a primit un concediu de 3 luni. *Îmi pare rău pentru eșecul lui – notează memorialistul. I-am spus să fie atent și prudent și să ia totul cu tact și prin etape succesive*⁴⁸. În opinia sa cariera politică a lui Paul Teodorescu se afla la final, iar reforma sistemului militar pe care a elaborat-o și a implementat-o i-a adus mulți dușmani și o opoziție din ce în ce mai dură care, în final, l-au învins.

Anul 1938 va aduce multe schimbări în evoluțiile politice ale celor doi, însă relațiile vor rămâne la fel de bune, bazate pe stimă reciprocă și interese comune în înzestrarea Armatei Române cu echipamente fiabile, competitive și la prețuri avantajoase.

GENERAL PAUL TEODORESCU IN VICTOR SLĂVESCU'S JOURNAL (1937)

Victor Slăvescu, a financier liberal politician, met Paul Teodorescu in 1930, but they became closer in 1937. Teodorescu was the commander of the War Superior School and he wanted to build a new headquarters and Slăvescu had the possibility to provide loans and had connections for obtaining grant. This year, Teodorescu has become Deputy Minister of the Ministry of National Defence and he shared some of his impressions with his friend.

Keywords: Paul Teodorescu, Victor Slăvescu, the War Superior School, the Ministry of National Defence, politician

Victor Slăvescu

NOTE

- 1 Centrul de Studii Euro-Atlantice, București.
- 2 Victor Slăvescu, *Note și însemnări zilnice*, vol. I, ediție îngrijită, cuvânt înainte și indice de Georgeta Penelea-Filitti, București, Editura Enciclopedică, 1996, p. 51.
- 3 *Ibidem*, p. 68.
- 4 Petre Bejan (n. 2 ianuarie 1896, Ploiești – d. 6 septembrie 1978, București), inginer, membru PNL, din 1933 deputat, subsecretar de stat la Ministerul Apărării (9 mai 1935-23 februarie 1937) și subsecretar de stat la Președinția Consiliului de Miniștri (23 februarie-17 noiembrie 1937), ministrul Industriei și Comerțului (6 martie 1945-29 noiembrie 1946). A fost arestat în perioada 1950-1955.
- 5 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 114.
- 6 Nicolae Caranfil (n. 28 noiembrie 1893, Galați – d. 22 aprilie 1978, New York-SUA) a absolvit Școala Națională de Poduri și Șosele din București și cursuri postuniversitare la Universitatea din Gant (Belgia) și Universitatea Cambridge (Marea Britanie). A deținut funcțiile de subsecretar de stat al Aerului în Ministerul Apărării Naționale (aprilie 1935-noiembrie 1936) și ministrul Aerului și Marinei (noiembrie 1936-ianuarie 1937). Pentru mai multe detalii, a se consulta: Marian Moșneagu, Valentin Marin, *Nicolae Caranfil la Ministerul Aerului și Marinei*, Gleb Drăgan, *Nicolae Caranfil (1893-1978)*, Yolanda Constantinescu, *Destinul unui om excepțional – Nicolae Caranfil (1893-1978)*, la adresa <http://studii.crifst.ro/2009.php>.
- 7 Radu Irimescu (n. 1890 – d. 1975) a absolvit Școala Militară de Ofițeri de Artilerie, Geniu și Marină, cu specializare la Kiel (Germania). A luptat în Războiul de Întregire (1916-1919), inițial în marină, ulterior în aviație. În 1920 a absolvit Universitatea Columbia (SUA), specializarea inginerie. A deținut funcțiile de subsecretar de stat al Aerului în Ministerul Apărării Naționale (iunie 1932-aprilie 1935), ministrul Aerului și Marinei (ianuarie 1937-februarie 1938) și ministrul plenipotențiar al României la Washington (1938-1940).
- 8 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 124.
- 9 *Ibidem*, p. 125.
- 10 *Ibidem*, p. 124.
- 11 Mitiță Constantinescu (n. 20 octombrie 1890, București – d. 20 septembrie 1946, București), doctor în drept la Paris, om politic liberal, a deținut funcțiile de subsecretar de stat la Ministerul Finanțelor (1933-1935), guvernator al Băncii Naționale (septembrie 1935-septembrie 1940, cu întreruperi), ministrul Industriei și Comerțului (martie 1938-februarie 1939) și ministru de Finanțe (februarie 1939-iulie 1940).
- 12 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 125.
- 13 *Ibidem*.
- 14 Radu Miculescu (20 decembrie 1893, București – d. 1990, București) a fost militar de carieră, cu studii la Școala Militară de la St-Cyr (Franța, 1912-1914). A fost atașat militar adjunct la Paris (1933-1936), comandant al Regimentelor 13 Călărași (1937) și 8 Călărași (1938-1940).
- 15 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 127.
- 16 *Ibidem*.
- 17 *Ibidem*, p. 129.
- 18 General Paul Angelescu (n. 10 octombrie 1872, Iași – d. 4 februarie 1949, București) a absolvit Școala Militară de Ofițeri de Artilerie (1890-1892) și Școala Superioară de Război (1901-1903), a comandat Divizia 8 Infanterie (1916) și Divizia 15 Infanterie (1917). A fost numit ministru de Război (1927-1928 și 1934-1937) și ministru de Stat (1933, 1934-1936).
- 19 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 129.
- 20 *Războiul civil din Spania și atitudinea oficială a României*, la adresa www.scripgroup.com/istorie-politica/istorie/razboiul-civil-din-Spania-si-A92244.php.
- 21 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 130.
- 22 *Ibidem*, p. 132.
- 23 Radu R. Rosetti (20 martie 1877, Căiuți-Bacău – d. 2 iunie 1949, penitenciarul Văcărești), militar, istoric, membru al Academiei Române. A fost șeful Biroului Operații din Marele Cartier General (1916), comandantul Regimentului 47/72 Infanterie, atașat militar la Londra, general de brigadă (1924), membru corespondent (1927) și titular (1935) al Academiei Române, director al Bibliotecii Academiei Române (1931-1940), ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor (27 ianuarie-11 noiembrie 1941).
- 24 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 132.
- 25 General Ioan Sichițiu (n. 19 ianuarie 1878, Rugi-Gorj – d. 20 aprilie 1952, penitenciarul Aiud) a fost comandantul Comandamentului Trupelor Aeronautice (1930-1932), al Comandamentului Forțelor Aeronautice (1932-1935), șeful Marelui Stat Major (1 februarie-1 noiembrie 1937) și ministrul Agriculturii și Domeniilor (27 ianuarie 1941-19 martie 1942).
- 26 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 133.
- 27 *Ibidem*, p. 134.
- 28 *Ibidem*.
- 29 *Ibidem*, p. 144.
- 30 *Ibidem*.
- 31 Mircea Cancicov (n. 24 august 1884, Bacău – d. 25 decembrie 1959, penitenciarul Rm. Sărat) a fost subsecretar de stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor (octombrie 1934-august 1936), ministru de Finanțe (august 1936-decembrie 1937 și februarie 1938-ianuarie 1939) și ministrul Economiei Naționale (mai-iulie 1940 și noiembrie 1940-ianuarie 1941).
- 32 General Alexandru Glatz (n. 14 aprilie 1882, Craiova – d. 7 februarie 1953, penitenciarul Sighet) a absolvit Școala Militară de Artilerie și Geniu (1903) și Școala Superioară de Război (1915). În Războiul de Întregire a condus unități combatante, apoi a fost numit atașat militar în Turcia (1920-1922). A condus în două rânduri Serviciul de Informații al Armatei (1925-1928 și 1932-1935), apoi a fost numit secretar general al Ministerului Apărării Naționale (1935) și subsecretar de stat la același departament (februarie 1937-octombrie 1938). A fost arestat la 5 mai 1950 și, la 1 august 1951, a fost condamnat la 2 ani de muncă silnică.
- 33 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 149.
- 34 *Ibidem*, p. 157.
- 35 *Ibidem*.
- 36 *Ibidem*, p. 170.
- 37 *Ibidem*, p. 171.
- 38 Ion Petroianu (n. 19 iulie 1889, Craiova – d. 17 februarie 1978) a fost ofițer de artilerie, a ajuns la gradul de general de brigadă și a comandat artileria Corpului 1 Armată în campania din 1941 până la cucerirea Odesei, după care a trecut în rezervă (1942).
- 39 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 174.
- 40 Romulus Petroianu (n. 10 aprilie 1894, Craiova – d. 10 septembrie 1974) a fost ofițer de cavalerie până în 1938, când a demisionat, fiind numit ajutor de primar în Craiova (martie 1938-septembrie 1939) și prefect de Dolj.
- 41 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 175.
- 42 *Ibidem*, p. 177.
- 43 *Ibidem*, p. 184.
- 44 General Ștefan Orescovici (n. 12 noiembrie 1877, Clejani-Vlașca – d.?) ofițer de artilerie, a comandat Corpul 3 Armată (1918-1920), Regimentul 41 Artilerie (1920-1921), Școala de Aplicație pentru Artilerie (1921-1926), Brigada 18 Artilerie (1926-1929), artileria Corpului 7 Armată (1929-1930), Divizia 18 Infanterie (1930-1934) și Corpul 6 Armată teritorial (1934-1937). Pentru mai multe detalii a se consulta: Adrian Stroea, Marin Ghinoiu, *Din elita artileriei*, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2012, p. 238.
- 45 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 185.
- 46 *Ibidem*, p. 193.
- 47 Asra Bercovici (n. 1885 – d.?) doctor în filozofie la Paris, a fost deputat PNL de Timiș-Torontal și a condus ziarele „Liberalul” și „L'Independence Roumaine”. În perioada mai 1950-iulie 1955 a fost închis la penitenciarul Sighet.
- 48 Victor Slăvescu, *Op. cit.*, p. 194.